

קבלת גרים

תוספות מסכת יבמות דף קט עמוד ב

רעה אחר רעה תבא למקבלי גרים - אמר ר"י דהיינו היכא שמישיאין אותן להתגייר או שמקבלין אותן מיד אבל אם הן מתאמצין להתגייר יש לנו לקבלם שהרי מצינו שנענשו אברהם יצחק ויעקב שלא קבלו לתמנע שבאתה להתגייר והלכה והיתה פלגש לאלפיז בן עשו ונפק מינה עמלק דצערניהו לישראל כדאמרינן בהגדת חלק (סנהדרין צט:): וגם יהושע קבל רחב הזונה ונעמה ורות המואביה ובריש פרק במה מדליקין (שבת לא.) שגייר הלל אותו שאמר גיירני על מנת שתשימני כ"ג ואותו דעל מנת שתלמדני כל התורה כולה ואע"פ שלא היו מתאמצין להתגייר יודע היה הלל בהן שסופם להיות גרים גמורים כמו שעשה לבסוף.

רות רבה (לרנר) פרשה ב

שבנה בנותי לכנה (רות א: יב) ר' שמואל [בר חייא ב"ר יודן בשם ר' חנינא] אמר, בשלשה מקומות כתיב כאן שבנה (שם /רות א': ח), שבנה (שם /רות א': יא) שבנה (שם /רות א': יב), כנגד שלשה פעמים שדוחים את הגר, ואם הטריח יותר מכאן מקבלין אותו. א"ר ..יצחק, בחוץ לא ילין גר (איוב לא: לב), לעולם יהא אדם דוחה בשמאל וימין, ומקרב בימין

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף מז עמוד א

תנו רבנן: גר שבא להתגייר בזמן הזה, אומרים לו: מה ראית שבאת להתגייר? אי אתה יודע שישראל בזמן הזה דוויים, דחופים, סחופים ומטורפין, ויסורין באין עליהם? אם אומר: יודע אני ואיני כדאי, מקבלין אותו מיד. ומודיעין אותו מקצת מצות קלות ומקצת מצות חמורות, ומודיעין אותו עון לקט שכחה ופאה ומעשר עני. ומודיעין אותו עונשן של מצות, אומרים לו: הוי יודע, שעד שלא באת למדה זו, אכלת חלב אי אתה ענוש כרת, חללת שבת אי אתה ענוש סקילה, ועכשיו, אכלת חלב ענוש כרת, חללת שבת ענוש סקילה. וכשם שמודיעין אותו עונשן של מצות, כך מודיעין אותו מתן שכרן, אומרים לו: הוי יודע, שהעולם הבא אינו עשוי אלא לצדיקים, וישראל בזמן הזה - אינם יכולים לקבללא רוב טובה ולא רוב פורענות. ואין מרבין עליו, ואין מדקדקין עליו. קיבל, מלין אותו מיד. נשתיירו בו ציצין המעכבין את המילה, חוזרים ומלין אותו שניה. נתרפא, מטבילין אותו מיד; ושני ת"ח עומדים על גביו, ומודיעין אותו מקצת מצות קלות ומקצת מצות חמורות; טבל ועלה - הרי הוא כישאל לכל דבריו. אשה, נשים מושיבות אותה במים עד צוארה, ושני ת"ח עומדים לה מבחוץ, ומודיעין אותה מקצת מצות קלות ומקצת מצות חמורות. אחד גר ואחד עבד משוחרר. ובמקום שנדה טובלת, שם גר ועבד משוחרר טובלין; וכל דבר שחוצץ בטבילה, חוצץ בגר ובעבד משוחרר ובנדה. אמר מר: גר שבא להתגייר, אומרים לו: מה ראית שבאת להתגייר? ומודיעים אותו מקצת מצות קלות ומקצת מצות חמורות. מ"ט? דאי פריש נפרוש, דא"ר חלבו: קשים גרים לישראל כספחת, דכתיב: אונלוה הגר עליהם ונספחו על בית יעקב. ומודיעים אותו עון לקט שכחה ופאה ומעשר עני. מ"ט? א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן: בן נח נהרג על פחות משה פרוטה, ולא ניתן להשבון. (ומודיעים אותו עון שכחה ופאה). ואין מרבין עליו, ואין מדקדקים עליו. אמר רבי אלעזר: מאי קראה? דכתיב: בותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל לדבר אליה, אמרה לה: אסיר לן תחום שבת! גבאשר תלכי אלך. אסיר לן יחוד! דבאשר תליני אלין. מפקדינן שש מאות וי"ג מצות! העמך עמי. אסיר לן עבודת כוכבים! וואלהיך אלהי. ארבע מיתות 'נמסרו לב"ד! זבאשר תמותי אמות. ב' קברים נמסרו לב"ד! חושם אקבר. מיד, ותרא כי מתאמצת היא וגו'

. רש"י מסכת יבמות דף מז עמוד ב

דאמר מר קשים גרים לישראל כספחת דכתיב ונלוה הגר עליהם ונספחו על בית יעקב - לשון ספחת שאוחזין מעשיהם הראשונים ולומדים ישראל מהם או סומכין עליהם באיסור והיתר

. תוספות מסכת יבמות דף מז עמוד ב

קשים גרים לישראל כספחת - לפי שאין בקיאין בדקדוקי מצות וישראל למדין ממעשיהם ובמס' נדה (דף יג: ושם) פירש בקונטרס עוד לשון אחר משום דכל ישראל ערבים זה בזה וקשה דבפרק אלו נאמרים (סוטה דף לז:): משמע שלא היו ערבין על הגרים דלא חשיב התם ערבות של ערב רב ועוד י"ל דקשים גרים לישראל לפי שמתערבין בהם ואין שכניה שורה אלא על משפחות המיוחסות שבישראל וי"מ לפי שביותר הוזהרו ישראל על הגרים ואין יכולין להזהר מאונאתן

. בית יוסף יורה דעה סימן רסח

וסמ"ג (לאוין קטז מ ע"ג) כתב טעם אחר כדי שלא יאמר לאחר מכאן אילו הייתי יודע לא הייתי מתגייר

. רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יד

כיצד מקבלין גירי הצדק כשיבוא אחד להתגייר מן העכו"ם ויבדקו אחריו ולא ימצאו עילה, אומרים לו מה ראית שבאת להתגייר, אי אתה יודע שישראל בזמן הזה דוויים ודחופים ומסוחפין ומטורפין ויסורין באין עליהן, אם אמר אני יודע ואיני כדאי מקבלין אותו מיד

. שו"ת בית יצחק חלק ב' יורה דעה ק:ד

הנה מבואר דמחויב לבדוק אחריו ואם נודע שכוונתו לשום דבר אין מקבלין אותו ומלשון דנקט בודקין אחריו ולא נקט בודקין אותו משמע דאין לשאול אותו ואם יאמר דאין כונתו לשום דבר רק לש"ש סגי. רק הב"ד צריך לבדוק אחריו היינו ששימו עינא פקיהא מה כונתו. ואם יבינו שכונתו בשביל דבר אחר או אשה לשום איש אל יקבלו אותם

ב"ח יורה דעה רסח:ה. 9

ומ"ש ומודיעין אותו מקצת מצות וכו'. שם והטעם דשמא יפרוש בשמעו החמורות והעונשים ולא איכפת לן מדרכי חלבו והא דמודיעין קלות ושכר המצות היינו טעמא דשמא כוונתו לשמים ואם לא הודיעוהו קלות ושכר המצות גורמין לטרדו ולהטותו מדרך טובה לדרך רעה שירא מלהתגייר בחשבו שקרוב הוא לעונש ורחוק משכר מדעתו שכל מצות התורה חמורות הן ויש עונש בעברם ושמא אין עליהן שכר על כן מודיעין אותו גם כן קלות ושבעשותן יזכה לשכר גדול ומה שמודיעין אותו שכר עוה"ב היינו טעמא לפי שישראל בזמן הזה דוויים וכו' ושכר מצות בהאי עלמא ליכא (קידושין לט ב) וכדי שלא יאמר ח"ו שאין שכר עליהם כלל על כן מודיעין אותם ששכרם שמור לעוה"ב ומפני שיהא קשה עליו למה לא יהא לצדיקים שכר טוב גם בעוה"ז על כן מודיעין לו שישראל בעוה"ז אינן יכולין לקבל לא רוב טובה שמא ירום לבבם ויפסידו שכר העוה"ב שהוא עיקר השכר ומפני שיקשה עליו דכשטרודין ביסורין כ"ש שהם נאבדים מטוב עוה"ז ועוה"ב שאינן יכולין לקיים המצות כתיקונן על כן מודיעין לו שאין הקב"ה מביא עליהם רוב פורענות כדי שלא יאבדו אלא עם הפורענות הם קיימים ועומדים כדכתיב (ויקרא כו מד) לא מאסתים ולא געלתים לכלותם אבל האומות כלים כדכתיב (ירמיה ל יא) כי אעשה כלה בכל הגוים וגו'

. בית הבחירה (מאירי) מסכת יבמות דף מז עמוד א

כבר התחלנו לבאר שהגוי כשבא להתגייר צריכים אנו ליהרר שנבדוק ונפשפש בענינו אם שום סיבה גורמת לו להתגייר ושאיין עיקר כונתו לאמונה ועכשו אנו מסדרים את הדברים על אופניהם והוא שכשהוא בא אצלנו להתגייר וחקרנוהו ובדקנוהו שלא לשום סבה אלא מעיקר אמונה אומרים לו מה ראית שבאת להתגייר אי אתה יודע שישראל בזמן הזה דחופים ומטורפים בצרות ואתה עם בני אומתך במעלה ובהצלחה אם חזר בו ילך לו ואם אמר יודע אני אלא שנפשי חביבה עלי ואיני חושש לחיי צער שבעולם הזה מקבלין אותו אלא שקודם שימול מודיעין אותו מקצת מצות קלות ומקצת חמורות ויראה הטעם בקלות מפני שעובדי האלילים אין להם בדרכי דתיהם ועבודת אליליהם מצות יתירות וכשישמע מצות יתירות שלנו והקלות שבהם יאמר בלבו כמה דקדוקין הם מדקדקים ללא צורך ויחזור בו ואחר כך מודיעין אותו את החמורות ומודיעין לו שאנו צריכין לבזבז ממונינו במתנות עניים מפני שהגוים ממונם חביב עליהם ביותר וכמו שאמרו בן נח נהרג על פחות משהו פרוטה ואינו ניתן להישבון כמו שביארנו בסנהדרין נ"ז א' ושמא יחוס על ממונו ויחזור וכן מודיעין אותו עונשיהן של עבירות חמורות והוא שאומרים לו הוי יודע שעד שלא באת למדה זו אם אכלת חלב אי אתה ענוש כרת חללת שבת אי אתה חייב סקילה עכשו וכו' וכן מודיעין אותו מתן שכרן שאינו בעולם הזה ואומרים לו הוי יודע שהעולם הבא אינו צפון אלא לצדיקים וישראל בזמן הזה אין יכולין לקבל רוב טובה שהקב"ה מדקדק עליהן כחוט השערה וכן לא רוב פורענות כי לא ינום שומרנו ואין מרבין עליו יותר מכדי דברים אלו או כיוצא בהן וכן אין מדקדקין עליו להאריך בדברים יותר מדאי שכך מצינו ברות שאמרה לה חמותה אסיר לך תחום שבת והשיבתה אל אשר תלכי אלך אסיר לך יחוד אמרה לה באשר תליני אלין מפקדינן אתרי"ג מצות אמרה לה עמך עמי אסירא לך עבודה זרה אמרה לה ואלהיך אלהי ארבע מיתות נמסרו לבית דין אמרה לה באשר תמותי אמות שני קברות מתקנין לבית דין אמרה לה ושם אקבר מיד ותחדל לדבר אליה

. (ספרי) ואתחנן פיסקא לב

ואהבת את ה' אלהיך, אהבהו על הבריות כאברהם אביך כענין שנאמר (בראשית יב:ה) ואת הנפש אשר עשו בחרן, והלא אם מתכנסים כל באי העולם לבראות יתוש אחד ולהכניס בו נשמה אינם יכולים אלא מלמד שהיה אברהם אבינו מגיירם ומכניסם תחת כנפי השכינה

. תוספות הרא"ש מסכת שבת דף קלז עמוד ב

המל את הגרים אומר אשר קדשנו במצותיו וצונו למול את הגרים, **כי נצטוינו לאהוב את הגרים ואי אפשר להיות גר בלא מילה** ויש ספרים דגרסי המל את הגרים מברך על המילה והמברך אומר ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו למול ואפילו לספרים דלא גרסי המל אומר היינו משום דלא הוצרך לפרש ברכת מילה לפי שאין בה שינוי אלא ברכה שניה שהיא במקום אבי הבן

חידושי הריטב"א מסכת בבא מציעא דף טז עמוד ב

והא אשה כשדה זו דמיא. פירש"י ז"ל דקאי אההיא דלאחר שימות בעליך או אחותך או שתשתחרר וששתחרר שאין הדבר בידה, דאילו גירות כשדה סתם דמיא, פירוש לפירושו דמיתה בידי שמים היא, דאע"ג דאמרינן (גיטין ל"ב) מית חברך אשר מ"מ אין הדבר תלוי בידי אדם, ושחרור נמי לאו בידיה הוא ולא שכח כיון שהמשחרר לעבדו עובר בעשה, אבל לאחר שאתגייר וששתגיירי כשדה סתם דמיא דהא בידיה לאיגיורי, ואע"ג דאמרינן בעלמא (קידושין ס"ב ב') מי ימר דמזדקיך בי דינא, מ"מ מצויין הן ב"ד לקבל גרים, הילכך רבנן אפילו בשדה סתם פליגי ור"מ אפילו בשדה זו פליג, וק"ל רבא דאמר מסתברא מילתיה דרב בשדה סתם כמאן אמרה, דאי כרבנן הא פליגי רבנן הכא אפילו בשדה סתם לפום מאי דפרש"י ז"ל, וסוגיין נמי בכוליה תלמודא דאפילו בפירות דקל דעבידי דאתו ממילא פליגי רבנן, ואי בעי רבא למימר דנעביד הכרעה שלישיית כר"מ בשדה סתם וכרבנן בשדה זו, דילמא רב נמי הכי סבירא ליה, ומה ראייה מביא מן הברייתא דרב אמרה אפילו בשדה זו, וי"ל דכיון דרב בשיטת ר"מ אזיל בהאי דהכא ובכל דוכתא, אם איתא דלית ליה דר"מ לגמרי היה לו לפרש דבריו כיון דר"מ בהדיא תני לה אפילו בשדה זו. וליתא לדרב ובין בשדה זו ובין בשדה סתם לא קנה, דהלכתא כרבנן ואידך שיטה נינהו וכדאיתא בפרק (החולץ) (קדושים שם).

. אבן עזרא דברים פרשת וילך פרק לא

למען ילמדו - כל השנה, גם כן השבת. וגרך - אולי יתיהד, וכאשר ישמעו, ישאלו וילמדו מי שאינו חכם והבנים שהם קטנים